

МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ «ВНУТРІШНЯ МЕДИЦИНА» ЗА ДОПОМОГОЮ ЗАСТОСУВАННЯ КЕЙС-ТЕХНОЛОГІЙ

Доц. О. В. Лахно

Харківський національний медичний університет

Мета дослідження — теоретично обґрунтувати, розробити і частково перевірити методику викладання дисципліни «Внутрішня медицина» за допомогою застосування кейс-технологій у ХНМУ. Об'єкт дослідження — процес навчання студентів вищих навчальних закладів. Предмет дослідження — методика викладання дисципліни «Внутрішня медицина» у ХНМУ за допомогою кейс-технологій.

Було проаналізовано можливості застосування кейс-технологій навчання у процесі викладання дисципліни «Внутрішня медицина» і визначено педагогічні цілі, основні напрямки, принципи та форми їх застосування, методи навчання. Розроблено методику викладання дисципліни «Внутрішня медицина» за допомогою кейс-технологій. Експериментально підтверджено підвищення показників ефективності навчального процесу та обґрунтовано доцільність використання розробленої методики у викладанні дисципліни «Внутрішня медицина».

Матеріали дослідження, а саме розроблена методика викладання дисципліни «Внутрішня медицина» за допомогою кейс-технологій, можуть бути використані викладачами вищих навчальних закладів у професійній підготовці майбутніх лікарів.

Ключові слова: кейс-технологія, метод, методика, дисципліна, внутрішня медицина.

МЕТОДИКА ПРЕПОДАВАННЯ ДИСЦИПЛІНИ «ВНУТРЕННЯЯ МЕДИЦИНА» С ПОМОЩЬЮ КЕЙС-ТЕХНОЛОГИЙ

Доц. О. В. Лахно

Цель исследования — теоретически обосновать, разработать и частично проверить методику преподавания дисциплины «Внутренняя медицина» с помощью кейс-технологий в ХНМУ. Объект исследования — процесс обучения студентов высших учебных заведений. Предмет исследования — методика преподавания дисциплины «Внутренняя медицина» в ХНМУ с помощью кейс-технологий.

Были проанализированы возможности применения кейс-технологий обучения в процессе преподавания дисциплины «Внутренняя медицина» и определены педагогические цели, основные направления, принципы и формы их применения, методы обучения. Разработана методика преподавания дисциплины «Внутренняя медицина» с помощью кейс-технологий. Экспериментально подтверждено повышение показателей эффективности учебного процесса и обоснована целесообразность использования разработанной методики при преподавании дисциплины «Внутренняя медицина».

Материалы исследования, а именно разработанная методика преподавания дисциплины «Внутренняя медицина» с помощью кейс-технологий, могут быть использованы преподавателями высших учебных заведений в профессиональной подготовке будущих врачей.

Ключевые слова: кейс-технология, метод, методика, дисциплина, внутренняя медицина.

TEACHING DISCIPLINE «INTERNAL MEDICINE» WITH SUPPORT OF CASE-TECHNOLOGY

O. V. Lakhno

The purpose of research — to justify theoretically, to develop and to test teaching methods in part subject “Therapy” (“Internal medicine”) in KHNMU using case-based technologies. The object of study — learning process of students in higher educational institutions. Subject of research — methods of teaching the subject “Therapy” (“Internal medicine”) in KHNMU using case-based technologies.

The paper analyzed the possibility of using case-learning technologies in teaching “Therapy” (“Internal medicine”) and the pedagogical goals, basic directions, principles and forms of their application, methods of teaching. The technique of teaching the subject “Therapy” (“Internal medicine”) by means of case-based technologies. Experimentally validated improving performance of the educational process, and thus proved the usefulness of the developed method for teaching discipline “Therapy” (“Internal Medicine”).

Research materials, namely developed methods of teaching the subject “Therapy” (“Internal medicine”) by means of case-based technologies can be used by teachers of higher educational institutions in the training of future doctors.

Keywords: case-based technology, method, technique, discipline, internal medicine.

Рівень сучасної медичної науки і практики потребує нових підходів до підготовки високопрофесійних медичних кадрів.

Якість навчально-виховної діяльності вищого навчального закладу залежить від кожного викладача, від його теоретичної підготовки і педагогічної майстерності.

Підвищення якості, ефективності навчання студентів прямо залежить від умілого підбору і використання різноманітних, найбільш адекватних тематиці і ситуації технологій навчання, а також від активізації суб'єкт-суб'єктних відносин усього навчального процесу. Сучасні умови навчання студентів відрізняються необхідністю впровадження інновацій, новин і нововведень. Ці методи навчання дають змогу розвивати в студентів клінічне та критичне мислення, формувати досвід творчої та інноваційної діяльності, вдосконалювати компетенції, навчити працювати на випередження, стимулюють розвиток не лише студента, а й викладача [1].

Серед сучасних технологій і методів навчання останнім часом особливе місце у професійній освіті належить навчанню за кейс-методом. Ця інтерактивна технологія навчання, що набула популярності у Великобританії, США, Німеччині, Данії й інших країнах — Case study (кейс-метод, метод аналізу ситуацій). Саме їй у світовій практиці відводиться важливе місце для розв'язання сучасних питань у навчанні [2].

Основні цілі Case study полягають в активізації пізнавальних зусиль студентів, що підвищує ефективність професійного навчання; посиленні мотивації до навчального процесу; відпрацюванні вмінь роботи з інформацією, зокрема вміння самостійного оволодіння додатковою інформацією, необхідною для уточнення ситуації; ухваленні правильного рішення на підставі групового аналізу ситуації; набутті навичок чіткого й точного викладення власної думки в усній і письмовій формах, переконливого її відстоювання і захисту; відпрацюванні навичок критичного оцінювання різних точок зору, здійсненні самоаналізу, самоконтролю і самооцінки [3].

Використання кейс-методу допомагає ввести студента у стан інтелектуального напруження, що ініціює потребу в знаннях, пізнавальний інтерес до навчального матеріалу. Кейс-метод

стимулює необхідність застосування методів наукового дослідження, розвиває пізнавальну самостійність і креативні здібності, емоційно-вольові якості, пізнавальну і практичну мотивацію [4]. Однак аналіз навчальних занять у медичних вищих навчальних закладах із точки зору використання методів навчання дає змогу дійти висновку про те, що кейс-технології нині ще не реалізовані в підготовці лікарів. Незважаючи на розроблення окремих аспектів проблеми використання кейс-технологій у навчанні, сучасні дослідження не дають повного їх розв'язання.

Мета роботи — теоретично обґрунтувати, розробити й частково перевірити методику викладання дисципліни «Внутрішня медицина» за допомогою кейс-технологій у ХНМУ.

МАТЕРІАЛИ ТА МЕТОДИ

Для досягнення мети дослідження та перевірки висунутої гіпотези використовувалися такі теоретичні педагогічні дослідження: аналіз літератури з метою визначення стану розробленості досліджуваної проблеми, систематизація отриманих даних, порівняння поглядів провідних учених, узагальнення їх досвіду, анкетування, методи математичної обробки даних, педагогічний експеримент із метою перевірки гіпотези дослідження.

РЕЗУЛЬТАТИ ТА ЇХ ОБГОВОРЕННЯ

Педагогічний експеримент здійснено протягом одного навчального семестру на базі ХНМУ. Загалом експериментом було охоплено 31 студент 4 курсу спеціальності 7.12010001 «Лікувальна справа».

Отримано результати здійсненої дослідно-експериментальної роботи за зазначений період.

Вимірювання початкового рівня сформованості креативності у студентів і їх розподіл на підгрупи (констатувальний етап).

Визначення вихідного рівня розвитку креативних здібностей проводилося в двох групах. Проведення констатувального експерименту є складним та важливим завданням, основна мета якого полягає в обґрунтованому індивідуальному доборі методів.

Констатувальний етап експерименту здійснювався за допомогою тестування, спостереження. На підставі отриманих результатів першого етапу було виявлено 50 % студентів із низьким рівнем сформованості знань, 30 % — із середнім, 20 % студентів — із високим рівнем знань із дисципліни «Внутрішня медицина» (рис. 1).

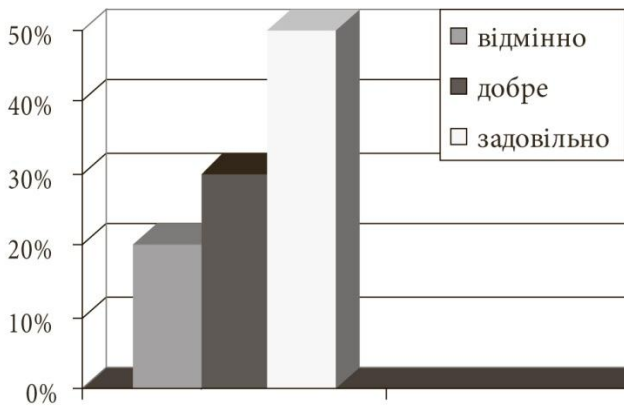

Рис. 1. Розподіл студентів за рівнями знань із дисципліни «Внутрішня медицина» на констатувальному етапі

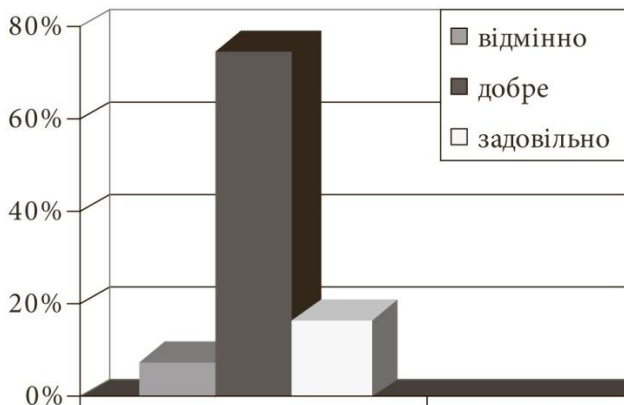

Рис. 2. Рівень знань із дисципліни «Внутрішня медицина» студентів ЕГ до проведення формувального експерименту

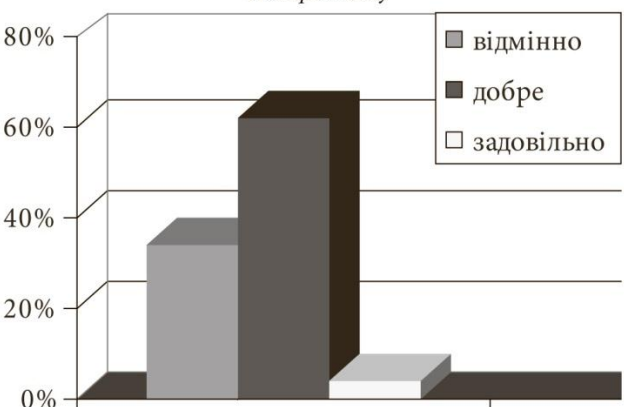

Рис. 3. Рівень знань із дисципліни «Внутрішня медицина» студентів ЕГ після проведення формувального експерименту

Отримані нами результати констатувального експерименту дали змогу дійти такого висновку: процес фахової підготовки студентів не спрямований на системне оволодіння професійними знаннями та вміннями, тому виникла потреба в подальшій роботі, а саме в упровадженні методики навчання дисципліні за допомогою інноваційних методів — кейс-технологій.

Методика і результати проведення перетворювального етапу експерименту

Мета формувального експерименту полягала в розробці й апробації ефективності впровадження кейс-методу в навчальний процес із дисципліни «Внутрішня медицина» для майбутніх лікарів (на прикладі ХНМУ).

Методика і результати проведення формувального етапу експерименту реалізовувалися в таких напрямках: формування знань і вмінь із дисципліни «Внутрішня медицина», їх закріплення та формування уявлень про роботу лікаря в реальних професійних умовах.

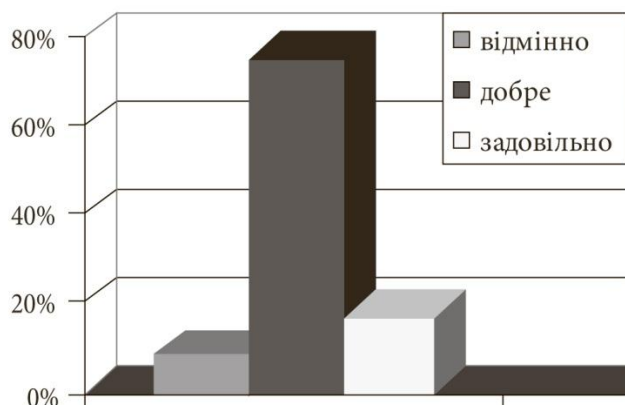

Рис. 4. Рівень знань із дисципліни «Внутрішня медицина» студентів КГ до проведення формувального експерименту

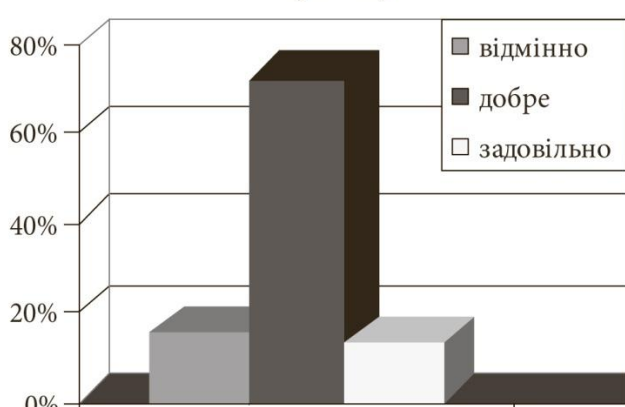

Рис. 5. Рівень знань із дисципліни «Внутрішня медицина» студентів КГ після проведення формувального експерименту

Завершальним етапом дослідження було проведення контрольного експерименту. Його мета — перевірка ефективності впровадження кейс-методу з дисципліни «Внутрішня медицина» для майбутніх лікарів (на прикладі ХНМУ). Для досягнення визначеної мети було обрано дві групи студентів: експериментальна (ЕГ) і контрольна (КГ).

Аналіз результатів контрольного експерименту засвідчив динаміку зміни рівнів знань із дисципліни «Внутрішня медицина» (рис. 2–5).

Згідно з даними, відображеними в діаграмах, можна констатувати, що в студентів із високим рівнем в ЕГ стало 34 %, у КГ — 15 %, а було 8 %; із середнім рівнем в ЕГ — 62 %, у КГ — 72 %, а було 75 %; студентів із низьким рівнем в ЕГ — 4 %, у КГ — 13 %, а було 17 %.

Отримані результати дослідження підтверджують висунуту нами гіпотезу про те, що впроваджена кейс-технологія викладання дисципліни «Внутрішня медицина» у навчальний процес ХНМУ забезпечила підвищення якості підготовки майбутніх лікарів.

ВИСНОВКИ

Застосування Case study на навчальних заняттях у контексті компетентнісного підходу сприяє подоланню стереотипів у навчанні, виробленню нових підходів до професійних ситуацій, розвитку творчих здібностей студентів.

Наше дослідження не претендує на повне й вичерпне розв'язання порушеного питання. Ми вважаємо, що в *перспективі* можливе подальше дослідження в цьому напрямку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. *Барахсанова Е. Ф.* Научно-методическое сопровождение основной образовательной программы для аспирантов посредством кейс-технологии / Е. Ф. Барахсанова, А. В. Мордовская, С. В. Панина // *Философия образования*. — 2012. — № 1. — С. 187–192.
2. *Горшунова Н. К.* Инновационные технологии в подготовке врача в системе непрерывного профессионального образования // *Фундаментальные исследования*. — 2009. — № 2. — С. 86–88.
3. *Еремин А. С.* Разработка и апробация кейсов: особенности разработки кейсов, выбор главных особенностей кейса, плана и текста кейса / А. С. Еремин // *Инновации в образовании*. — 2010. — № 3. — С. 15–36.
4. *Жигилей И. М.* Формирование профессиональных компетенций с помощью кейс-метода в высшем образовании / И. М. Жигилей // *Преподаватель XXI век*. — 2012. — № 1. — С. 29–36.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН ХМАПО ПЛАТНИХ ЦИКЛІВ СПЕЦІАЛІЗАЦІЇ Й УДОСКОНАЛЕННЯ ЛІКАРІВ НА 2016 РІК

КАФЕДРА МЕДИЧНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ, СПОРТИВНОЇ МЕДИЦИНИ ТА ЛІКУВАЛЬНОЇ ФІЗКУЛЬТУРИ

Зав. кафедри проф. В. О. Малахов тел. 725-06-01

Медикаментозні та немедикаментозні методи лікування та реабілітації
в спортивній медицині (для лікарів лікувального профілю) 21.09–05.10

КАФЕДРА НАРКОЛОГІЇ

Зав. кафедри проф. І. К. Сосін тел. 52-61-77

Наркологія (для лікарів, які атестуються на II, I, вищу категорії) 02.11–01.12